

2 Odbory jednájí s konkurzním správcem

3 ČMKOS: Vláda trestá důchodce

4 Propagace odborů

11 Datové schránky snadno a rychle

Valná hromada se zabývala drastickými dopady nové bezemisní doktríny

Zleva: Jaroslav Povšík – šéf odborů v mladoboleslavské Škodovce, předseda OS KOVO Bc. Roman Ďurčo, výkonný ředitel AutoSAP Zdeněk Petzl a jeho kolega Ing. Pavel Ešner. FOTO: Jiří Mareček

Zástupci Odvětvové sekce automobilového průmyslu Odborového svazu KOVO a představitelé Sdružení automobilového průmyslu (AutoSAP) se v úterý 21. února sešli na valné hromadě ve Vílanci u Jihlavy. Klíčovým tématem jednání byla před několika dny schválená emisní norma Euro 7, která drasticky zasáhne automobilový průmysl i běžné vlastníky aut. Jednání se zúčastnili i předseda Odborového svazu KOVO Bc. Roman Ďurčo a šéf odborů ve Škodě Mladá Boleslav Jaroslav Povšík.

Diskutovaná evropská legislativní úprava začne platit pro výrobce osobních aut od roku 2025 – pro výrobce nákladních aut a autobusů pak o dva roky později. Norma Euro 7 se ale nebude týkat jen vozidel s benzinovými či naftovými motory, vztahuje se i na elektromobily, hybridní vozy a auta s alternativními palivy. Od roku 2035 má už produkce automobilového průmyslu zcela podléhat nové bezemisní ekologické doktríně. Účastníci valné hromady se shodují, že zavedení Eura 7 je pro automobilky likvidační,

stejně jako pro obrovské množství jejich zaměstnanců. „Vláda problému nerozumí, nechtěla a nechce si komplikovat život tím, že bude poslouchat názory odborníků a konzultovat s nimi takto zásadní témata, a toto je výsledek. Je nutné vytvořit expertní skupinu a vést dialog. Pokud se tato norma skutečně zavede, dotkne se to všech občanů. Vláda si musí uvědomit, jaké jsou její priority,“ okomentoval kritizovanou evropskou normu předseda OS KOVO Roman Ďurčo. Jaroslav Povšík poukázal na kritické, a dokonce nerealizovatelné požadavky, jaké tato norma pro automobilky představuje. Požaduje totiž nejenom nekompromisní snížení emisí výfukových plynů, ale současně také u nových aut nařizuje například používání bezemisních brzd a pneumatik. „Zavedení normy Euro 7 představuje obrovské problémy a znamená reálné ohrožení obrovského počtu pracovních míst,“ upozornil Jaroslav Povšík. Například požadavek na bezemisní brzdy je podle jeho vyjádření v současné chvíli nerealizovatelný. „Ani výrobci nejsou schopni takové prakticky použitelné brzdy vyrobit. To

Komentář k penzijní reformě

Primárním posláním odborů je hájit zaměstnance před nepřiměřeným tlakem zaměstnavatelů, narovnávat vztahy tam, kde jsou porušována práva lidí na důstojnou mzdu, na přiměřené pracovní podmínky. Chránit je před jakoukoli formou útlaku. Právě proto už v předminulém století odbory vznikly, a právě proto jsou i dnes nepostradatelnou institucí v každé civilizované zemi. Takový je i účel Odborového svazu KOVO – sehrávat roli arbitra mezi těmi, kteří svou práci nabízejí, a zaměstnavateli, kteří by bez nich své podnikatelské cíle nikdy nemohli naplnit.

Cynické kroky vlády v poslední době ovšem nutí odbory, aby překročily svůj stín a vystoupily nejen na obranu zaměstnanců, ale všech občanů. Tentokrát ale nikoli na obranu proti svévoli zaměstnavatelů, ale proti svévoli vlády. Důchodová reforma, s níž vládní garnitura před několika dny přišla a která má zvýšit věk odchodu do důchodu na těžko uvěřitelných 68 let, je totiž bez diskuse svévoli a útlakem. A jako největší odborový svaz v zemi se proti takovému útlaku a svévoli musíme postavit.

Jestliže vláda s podporou pětikoalice důchodovou reformu v této podobě prosadí, pak se obrovské množství občanů České republiky stane doživotními oběťmi. Lidé, kteří stráví většinu života prací a odváděním daní, budou ručit za nezodpovědné politiky, za jejich lehkomyšlné nakládání s veřejnými prostředky. V minulosti i dnes. Místo vize zaslouženého spokojeného stáří chce vláda lidem nabídnout perspektivu, že datum jejich odchodu do důchodu bude stejné jako datum vystavení úmrtního listu. Ano, je to nadsázka, ale asociální návrhy důchodové reformy, jakou nám vláda chce vnutit, k takové nadsázce a obavám opravňují.

Věřím, že dokážeme najít dostatek argumentů, aby tvůrci této reformy sami pochopili, že existují hranice, které nesmí překročit ani vláda.

Bc. Roman Ďurčo, předseda OS KOVO

Odbory vymohly lepší podmínky pro zaměstnance končící šroubárny

Šroubárna v Turnově končí. Odborům se podařilo vylepšit finanční podmínky těch, kdo zde budou pracovat poslední měsíce po původně plánovaném ukončení výroby. Na vylepšení podmínek jednají odbory i s konkurzním správcem. Šroubárna měla skončit k 31. 3. 2023, nakonec se zde našla práce pro část zaměstnanců i na duben a květen.

FOTO: Šroubárna Turnov

Podnik se nyní nachází v likvidaci, a to hned z několika důvodů. „Drastické zdražení cen energií, materiálu, to byla poslední rána pro Šroubárnu Turnov. Firmy nechtěly toto zdražení, které se promítlo do cen výrobků, plně akceptovat, ale i v dobách konjunktury bylo ekonomické hospodaření této firmy řekněme problematické,“ osvětlil Vladimír Procházka, specialista Regionálního pracoviště Odborového svazu KOVO pro Královéhradecký a Pardubický kraj. To potvrzuje i ředitel společnosti Pavel Hendrych: „Společnost končí v důsledku předluženosti, dále v důsledku nedostatku hotovosti a kvůli neustálým

výpadkům platební schopnosti. Dále rovněž v důsledku ztrátovosti (až 20 %) způsobené poklesem objednávek a zvýšením cen energií. V důsledku dluhů hrozí neustálé obstavení účtu ze strany státu, což se již stalo.“

Firma chtěla původně ukončit svoji činnost k 31. 3. 2023, to bude zřejmě prodlouženo do 31. 5. 2023. „Firma vstoupila do likvidace. Provoz se postupně ukončuje mezi březnem a červnem, většina zaměstnanců odchází ze společnosti v březnu, prodloužení výroby se neplánuje, pouze dokončovací práce na vybraných pracovištích,“ uvedl Pavel Hendrych.

Po vánoční odstavce nyní zaměstnanci pracují při plné mzdě. Podle nového plánu výroby bude potřeba práce i v měsících dubnu a květnu. Původně chtělo vedení společnosti se zaměstnanci uzavřít na tyto dva měsíce pracovní poměry na dobu určitou. „Řešili jsme, že to je pro zaměstnance nevhodné, protože by museli vrátit vyplacené odstupné, a jaké jsou jiné možnosti řešení,“ sdělil Vladimír Procházka. Nakonec se odborům podařilo vymoci podmínky, které jsou pro zaměstnance mnohem výhodnější: „Pro zaměstnance to znamená prodloužení výpovědní doby, za každý měsíc o půl mzdy navíc. Odborová organizace nyní uzavírá s konkurzním správcem Dodatek ke kolektivní smlouvě, který bude zaměstnancům kompenzovat nevyplacené benefity podle kolektivní smlouvy. Kompenzace bude jednorázová ve výši 10 000 Kč,“ dodal Vladimír Procházka.

Ve společnosti Šroubárna Turnov se vyrábějí šrouby, podložky a soustružené díly. Ročně jich společnost vyrobila 650 milionů kusů. Svě výrobky prodávala většinou v České republice, zhruba 40 procent šlo na export. V roce 2021 zde byl průměrný výdělek 30 736 korun, pracovalo zde 159 zaměstnanců. (kad)

V polovině února se v Ústí nad Labem na první letošní poradě sešli vedoucí ze všech sedmi regionálních pracovišť Odborového svazu KOVO. Ten jako jediný odborový svaz v zemi poskytuje svým členům kvalifikované služby prostřednictvím svých profesionálních regionálních týmů.

FOTO: Silvie Horková

› pokračování ze str. 1

Společné foto po jednání valné hromady ve Vílanci na Jihlavsku.

FOTO: Jiří Mareček

splňují jen keramické brzdy, jenže ty jsou zhruba dvacetkrát dražší,“ demonstroval šéf mladoboleslavských odborářů na konkrétním příkladu absurdní požadavky normy, kterou 14. února schválil Evropský parlament.

Bezemisní doktrína staví do stejné nejisté pozice zaměstnance, odbory i zaměstnavatele v automobilovém průmyslu. Snaha automobilek vyhovět

nekompromisním požadavkům normy může mít mnohem rozsáhlejší negativní dopady, než si europoslanci, kteří ji odhlasovali, připouštějí. „Už dnes víme o řadě problémů, například s homologací, zavedením nových technologií, které zatím ještě neexistují, to normálně zabere čtyři až pět let. To vše se teď má stihnout během mnohem kratší doby. Z toho vyplývá, že ze dne na den může

dojít k zastavení výroby v autoprámyslu,“ varuje před možným vývojem výkonný ředitel AutoSAP Zdeněk Petzl. „Před námi jsou dramatické dopady, a ty nemohou být jednoduše vybalancovány,“ dodal Petzl. Podle jeho vyjádření nastala chvíle, kdy je nutné extrémně naléhavě apelovat na vládu i na evropské politiky, aby byla přijatá norma revidována. (jom)

Důchodová reforma? Vláda podle ČMKOS trestá důchodce

Vláda ČR ignoruje sociální dialog, důležité materiály posílá pozdě a nečeká na připomínky odborů. Důchodová reforma, tedy návrh valorizace důchodů a zvyšování věku pro odchod do důchodu, je pro ČMKOS nepřijatelná. Josef Středula, předseda ČMKOS, vládu na tiskové konferenci v pátek 17. 2. důrazně vyzval, aby se starala hlavně o zdraví veřejných financí, což podle něj doposud zanedbává a působí bezradně.

Na tiskové konferenci se Josef Středula podivil nad tím, že vláda tak důležitou změnu penzí s odbory nediskutovala. „Ministr práce a sociálních věcí z pověření předsedy vlády jasně deklaroval, že v době, kdy budou známy první návrhy změn důchodového systému, zapojí do debaty sociální partnery. Namísto toho z médií slyšíme jen nápadly znepokojující veřejnost a skutečná expertní věcná debata zoufale chybí. Proto žádáme předsedu vlády, aby téma důchodové reformy bylo zařazené jako bod na nejbližší jednání Rady hospodářské a sociální dohody, tedy tripartity, které je naplánované

Předseda ČMKOS Josef Středula odmítá změnu valorizací penzí.

FOTO: ČMKOS

na 6. března,“ apeloval Josef Středula. Vládní návrh na snížení valorizace důchodů, který má platit od června, považuje za trestání důchodců: „Vyzýváme vládu, aby nezhoršovala situaci důchodců účelovým ohýbáním valorizačního mechanismu důchodů. Vládě doporučujeme, aby se věnovala úkolu, se kterým si zatím zjevně neví rady – stabilizaci veřejných financí.“

Josef Středula vystoupil také proti plánovanému odchodu do důchodu

v 68 letech, pro tento krok vláda nemá dostatek podkladů, neproběhla analýza, navíc čeští zaměstnanci pracují kvůli odlišné pracovní době déle než jejich kolegové v jiných zemích: „Skutečnost je taková, že nejen že se od zhruba 65. roku života výrazně zhoršuje zdraví lidí, ale čeští zaměstnanci na základě rozdílu v délce pracovní doby odpracují v průměru o celých 11 let více než zaměstnanci v sousedním Německu.“ (kad)

Jak zaujmout nové kováky? Pomůže propagace

Odbory musí o sobě dát vědět. Pokud nastoupí do práce nový pracovník, je možné ho zaujmout nej-různějšími propagačními materiály.

Místopředsedy OS KOVO Tomáše Valáška jsme se zeptali na aktuální stav této nabídky.

OS KOVO nabízí předsedům základních organizací i jednotlivým seskupením členů systém podpory, díky kterému mohou nové členy oslovit. Co tento systém zahrnuje?

Připravili jsme aktualizaci katalogu Benefits pro rok 2023, který je k dispozici online na webu oskovo.cz. V tomto katalogu mají členové přehled o všech benefitech a výhodách, které členství v OS KOVO přináší. Jedná se například o zvýhodněné tarify od mobilního operátora T-Mobile i pro členy rodiny nebo oblíbený VIP Program Dart, slevy na pobyty a zájezdy a vstupy do aquaparku, různé penziony, hotely nebo výhodné ceny pojištění a online nákupy. Dále je to bezplatné právní poradenství jak v pracovněprávních věcech, tak v otázce bydlení ve spolupráci se SON. Také naše konto živelních pohrom pomáhá členům v nouzi.

Jaká je v současnosti nabídka propagačních předmětů a jak je možné ji získat?

Nabízíme desítky reklamních předmětů s naším logem, nelze je všechny vyjmenovat, aktuální nabídku

zjistí kováci v sekci propagace na www.oskovo.cz. Objednávat je lze jednoduše na bohackova.monika@cmkos.cz.

Jak mohou odborové organizace upozorňovat nové pracovníky na členství v OS KOVO?

Předně by je měli kontaktovat ihned po nástupu do zaměstnání, ale o tom někdy příště. Jako doplněk pro tyto aktivity pravidelně poskytujeme propagační letáky do časopisu Kovák, dále je možné si nabídku prohlédnout na našem webu v sekci propagační tiskoviny, stáhnout a vytisknout. Rozměry letáku můžeme na přání upravit. Jako úplnou novinku jsme přichystali na webu svazu ke stažení členské přihlášky se vzory jazykových mutací v několika jazycích včetně propagačních letáku v jazyko-

vých mutacích (např. ukrajinština, bulharština, polština, angličtina). Je nutné se věnovat zaměstnancům s cizí státní příslušností, nebrat je jako bariéru, ale jako výzvu. Jsme schopni vytvořit jakékoliv ZO propagační leták na míru včetně roll-upu apod.

Zároveň intenzivně pracujeme na nové podobě webu OS KOVO, pro mladé kováky, intranet a aplikaci.

Dále jsme spustili reklamu na Odborový svaz KOVO v rádiu KISS, která začala od února v severních a východních Čechách, v březnu se přesune do jižních a západních Čech. Kampaň bude pokračovat na podzim v září v regionech jižní Morava a severozápadní Čechy, v říjnu na jihovýchodní a severní Moravě a v listopadu ještě jednou na jižní a severní Moravě. (kad)

V Evropě se testuje kratší pracovní týden

Blíží se zkrácení pracovního týdne na čtyři dny? První testovací projekty, které probíhají v Evropě, napovídají, že jeho zavedení by nemusel být tak velký problém.

Španělská vláda poskytne 10 milionů eur na podporu 60 až 70 malým a středním podnikům s dotacemi až 150 000 eur pro každý. Cílem je zvýšit produktivitu při zkrácení pracovní doby alespoň o 10 %, aniž by došlo ke snížení platů pracovníků. V Portugalsku vláda vybere podniky a provede školení během prvních šesti měsíců roku 2023, aby připravila pilotní projekt zaměřený

na zkrácení pracovní doby. Zkrácení pracovní doby pak vstoupí v platnost ve druhé polovině roku 2023. Týden bude mít 32, 34 nebo 36 hodin, v závislosti na potřebách podniku, bez ztráty mzdy pro pracovníka. Po více než ročním testování čtyřdenního pracovního týdne se britská Atom Bank rozhodla trvale zavést kratší pracovní dobu. Skupina začala testovat kratší týden v listopadu 2021. Poté přešla na 34hodinový pracovní týden rozložený do čtyř dnů při zachování stejných mezd.

V České republice se zatím hovoří o zkrácení pracovní doby na 37,5 hodiny týdně, tu dnes mají například v továrně

výrobce letadel Aero Vodochody. Čtyřdenní pracovní týden je u nás stále velmi neobvyklý. „Je to okrajový fenomén. U nás se řeší spíše částečné úvazky se sníženým denním počtem hodin, čtyři až šest hodin denně po pět dní v týdnu, které tu hodně chybí. Po stlačeném pracovním týdnu, tj. plný úvazek – 37,5 (40) hodin – vmáčknutý do čtyř pracovních dnů podobně jako v belgické novele, je u nás jen minimální poptávka. A možnost práce na 32 hodin během čtyř pracovních dnů nabízí jen minimum firem,“ potvrzuje Tomáš Dombrovský ze společnosti LMC, která provozuje například portál jobs.cz. (kad)

Daňová odpovědná

Mgr. Martin Slanicay, Ph.D.

specialista pro ekonomiku,
mzdy a KV, RP Zlín

Co znamená RPSN?

Uvažuji, že si vezmu spotřebitelský úvěr. Na co bych se měla zaměřit a na co bych si měla dát pozor? Co znamená ukazatel RPSN?

I. H., Otrokovice

FOTO: Pixabay

RPSN je zkratkou pro roční procentní sazbu nákladů a jedná se o základní ukazatel u spotřebitelských úvěrů. Tento ukazatel má spotřebiteli umožnit objektivnější posouzení výhodnosti spotřebitelského úvěru a jednoduché srovnání výhodnosti jednotlivých nabídek. Samotná výše úrokové sazby totiž nemusí vypovídat dostatečně věrně o celkových nákladech spotřebitelského úvěru, jelikož se do ní nepromítají další náklady, které spotřebitel musí v souvislosti s tímto úvěrem zaplatit. Obecně platí, že čím je RPSN nižší, tím je finanční produkt výhodnější.

RPSN je konstruována tak, že se sečtou veškeré nutné výdaje spojené s úvěrem a vyjádří se jako procentní podíl na vypůjčené částce. Do RPSN se zahrnují jen ty poplatky, které se s pořízením a životem úvěru nezbytně pojí. Naopak poplatky za volitelné služby, např. pojištění úvěru, se do RPSN uvádět nemusí, protože si je k úvěru sjednat nemusíte. Do výpočtu ukazatele RPSN tedy vedle úrokové sazby a struktury splátek jistiny a úroků vstupují také: (i) poplatky za posouzení žádosti o úvěr; (ii) poplatky vztahující se k uzavření smlouvy; (iii) poplatky za převod peněžních prostředků na účet; (iv) poplatky za vedení úvěrového účtu; (v) poplatky za navýšení splátky;

(vi) platby za pojištění nebo záruku pro případ neschopnosti spotřebitele splácet úvěr z důvodu jeho pracovní neschopnosti, invalidity, smrti nebo nezaměstnanosti, pokud je to podmínkou poskytnutí spotřebitelského úvěru, a (vii) platby provizí. Tento výčet poplatků neaspiruje na úplnost, protože závisí na každém poskytovateli úvěrů, jaké konkrétní podmínky a poplatky v souvislosti s úvěrem stanoví.

Přestože základním principem RPSN je shrnutí všech nutných výdajů spojených s úvěrem, jak již bylo zmíněno výše, existují poplatky, které ve výpočtu RPSN zahrnuti být nemusí. Mezi ně patří například kolek u hypotečních úvěrů, který se platí zvlášť na katastrálním úřadu. Odměna odbornému odhadci ceny nemovitosti také často nebývá do výpočtu RPSN zahrnuta. Dále se zajímejte o to, zda do příslušného výpočtu RPSN byla zahrnuta cena pojištění úvěru. Pokud se jedná o nutnou podmínku poskytnutí úvěru, tak by to mělo být do výpočtu RPSN zahrnuto. V případě, že toto pojištění je pro spotřebitele pouze volitelnou možností, ve výpočtu RPSN to zahrnuto být nemusí. Dalším příkladem mohou být také poplatky spojené s pohybem peněz na běžném účtu. V každém případě je vhodné se aktivně zajímat o to, které konkrétní poplatky do výpočtu

příslušného RPSN vstupují a které naopak ne.

Povinnost uvádět RPSN u spotřebitelských úvěrů je docela striktní. Zákon o spotřebitelském úvěru (zákon č. 257/2016 Sb.) ukládá všem osobám nabízejícím nebo poskytujícím spotřebitelský úvěr v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání, povinnost informovat spotřebitele o výši ukazatele RPSN. Tento údaj musí být obsažen, v případě poskytnutí jakékoliv informace o nákladech úvěru, nejen v reklamě, ale vždy též v informacích povinně poskytovaných před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru a ve smlouvě samotné. V informacích předcházejících uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru musí být ukazatel RPSN dále vysvětlen prostřednictvím reprezentativního příkladu.

Povinnost uvádět RPSN se ovšem netýká úplně všech úvěrů na finančním trhu. Výjimku tvoří: (i) úvěry jiné než na bydlení, které souvisí s investičními službami; (ii) úvěry jiné než na bydlení, kde je sjednané průběžné poskytování služby nebo dodávání zboží, a (iii) úvěry sjednané s poskytovatelem zastavárenských služeb. Většina klasických půjček však do účinnosti zákona o spotřebitelském úvěru spadá.

Práva spotřebitele

Reklamace sýrů či jiných potravin

JUDr. Zdeňka Vejvalková

specialistka na spotřebitelské a občanské právo, Brno

Na internetu jsem si objednala sýry. Po doručení jsem jeden z nich rozkrojila a ochutnala, nic odpornějšího jsem nikdy nejedla. Šlo o sýr neživočišného původu a byl pěkně drahý. Očekávala jsem kvalitu a přinejmenším střední chuťovou bázi. Mohu tento sýr reklamovat a do kdy?

J. P., Brno

FOTO: Pixabay

Špatná chuť může být daná tím, že sýr je buď zkažený, nebo vám prostě jeho chuť nevyhovuje. V druhém případě sice můžete reklamaci zkusit, ale bude na prodejci, zda vám vyhoví. V prvním případě byste měla být úspěšná.

Vzhledem k tomu, že potraviny zpravidla vydrží kratší dobu, než je klasická záruční doba, jsou pravidla pro uplatňování práv z vadného plnění, tedy pro reklamace potravin, odlišná od ostatního spotřebního zboží. Právě z tohoto důvodu je třeba jednat ihned.

Pokud máte podezření, že zakoupený sýr je zkažený, případně má prošlou dobu minimální trvanlivosti, můžete ho reklamovat. Zkontrolujte si dobu minimální trvanlivosti v den doručení (podle faktury) i v době jeho rozbalení. Pokud vám byl doručen již „prošlý“, reklamujte. Pokud tato doba uplynula po doručení, vaše reklamace neobstojí. U těchto výrobků je třeba sledovat, zda už potravina neprošla, a to i po uložení v lednici.

Pokud neprošla „u vás doma“, pokuste se s dodavatelem – e-shopem dohodnout, že reklamaci pošlete e-mailem a sýr nafotíte včetně data trvanlivosti na obalu.

V případě reklamace potraviny můžete požadovat dodání nového kusu, popř. pokud by to nebylo možné, tak realizujete odstoupení od smlouvy a požadujete vrácení peněz či přiměřenou slevu.

Jestliže reklamujete zboží zakoupené v e-shopu ihned po dodání, můžete od smlouvy odstoupit bez udání důvodu, ale v případě potravin je lépe se s obchodem předem domluvit.

Máte-li za to, že prodejce prodává zdravotně závadné zboží, je možné se obrátit s podnětem na prošetření na Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci, která je dohledovým orgánem vybaveným řadou kompetencí. Ta může prodejci udělit sankci, a to nejčastěji formou pokuty nebo stažení potraviny z prodeje.

U všech potravin zakoupených v e-shopu, v kamenném obchodě nebo na tržišti **musíme odlišovat zásadní rozdíl mezi potravinami po době použitelnosti a těmi po minimální trvanlivosti.** Jde o odlišná označení. Rozdíl je v tom, že potraviny po datu použitelnosti nelze dále prodávat a neměly by být konzumovány, protože již nejsou bezpečné a mohly by být zdravotně závadné. Jde o potraviny, na nichž je uvedena použitelnost, ty podléhají rychlé zkáze, např. chlazené mléčné výrobky. Po této době prodejce nesmí takovou potravinu prodávat!

Potraviny, u nichž uplynula minimální trvanlivost, jsou sice prošlé, ale prodejce je může prodávat za podmínky, že jsou v kamenném obchodě jako prošlé označeny, umístěny odděleně od ostatních potravin a jsou stále bezpečné pro

spotřebitele. Je tomu tak proto, že po dobu minimální trvanlivosti je garantováno pouze to, že si potravina uchová své specifické vlastnosti, pokud bude správně skladována. Některé druhy potravin mohou být konzumovatelné i dlouho poté, co jejich minimální trvanlivost uplyne, např. konzervy, trvanlivé těstoviny.

Po překročení tohoto data nemusí být potravina zdravotně závadná, ale již nejsou garantovány všechny její původní vlastnosti.

Příklady:

Jeden týden prošlý balíček těstovin není nutné ihned vyhazovat, nejsou-li na něm patrné zjevné známky ztráty kvality. Pokud však potravina nemá do určeného data obvyklé vlastnosti, máte právo ji reklamovat (konzerva má vypouklé víčko).

Jako další příklad mohu uvést koupi salátu v kamenném obchodě. Po příchodu domů si ho otevřete a zjistíte, že obsah je všechno možné, jen ne vonící, chutný salát. Zkažené zboží můžete odnést zpět do obchodu, i když není prošlé, a požadovat výměnu nebo vrácení peněz. Případně lze zavolat na zákaznickou linku a chtít informace, jak máte dále postupovat. Taktéž můžete z výrobku odlepit kód či štítek, nafotit ho, vzít si účtenku, jde-li to, pak i obal potraviny, a při příštím nákupu požadovat vyřízení reklamace např. na informacích nebo jinde, kde reklamace obchod vyřizuje. Zde musí být přítomen pracovník, který po celou otevírací dobu reklamaci vyřídí.

Účtenky si po nějakou dobu vždy uschovejte, jsou důkazem o tom, že jste dané zboží zakoupili právě v obchodě, v němž je reklamujete. Tuto skutečnost můžete prokázat i jinak, např. svědkem, výpisem ze svého účtu. Je pak ale na obchodníkovi, zda vám takové prokázání uzná.

Prodej zboží bez cenovky

V poslední době jsem si všimla velkého nešvaru především ve velkých obchodních domech. Mají tak našponované ceny a podceněné mzdy, že by měli mít na zaplacení dostatek pracovníků. Není tomu tak, chybí nejen doplnění zboží, ale i ceny. Nelze tak zjistit, zda je zboží v akci a za kolik ho obchod nabízí. U pokladny se pak nestačíte divit. Jak to vlastně je s cenou zboží?

K. M., Brno

Pokud jde o cenu zboží, musí být známa již při nabídce, tedy např. v regále. Je totiž součástí nabídky. Musí být uvedena u zboží, případně přímo na něm. Toto je pro prodávajícího závazné ze zákona!

Může dojít i k případu, že obchodník u zboží uvede jinou cenu, než účtuje u pokladny. V tomto případě se dopouští tzv. klamavého jednání. To dává kupujícímu právo na rozdíl ceny, který vznikne výpočtem rozdílu mezi účtovanou cenou u pokladny a cenou

u či na zboží. Jinak řečeno vždy platí pro spotřebitele cena uvedená u zboží na cenovce nebo cena uvedená přímo na obalu zboží.

Prodávající je podle platné právní úpravy a v souladu s cenovými předpisy povinen spotřebitele o ceně prodávajícího zboží zřetelným označením výrobku cenou informovat. Informace o ceně nesmí zejména vzbuzovat zdání, že cena je nižší, než jaká je ve skutečnosti. Dozorovým orgánem je v tomto případě Česká obchodní in-

spekce, je však třeba jí dát podnět pro porušení zákona o ochraně spotřebitele. Lze tak učinit i přes elektronickou podatelnu ČOI na adrese www.coi.cz. Zde také najdete podrobné informace, jak máte podnět podat i jaké jsou jeho náležitosti.

Doporučuji ho podat, neboť ze zkušeností je mi známo velmi zhoršené jednání supermarketů včetně zanedbávání povinností ze strany obchodních řetězců i jejich nevyřizování reklamací a stížností.

FOTO: Pixabay

Právo

Promlčení dluhu

JUDr. Marie Stodolová

právnička, Praha

Můžete mi vysvětlit, co znamená promlčení dluhu? Půjčil jsem kamarádovi peníze a už je to pár měsíců, kdy je měl vrátit. Dozvěděl jsem se, že bych o ně mohl přijít v důsledku promlčení.

J. S., Kladno

Bylo by nejprve dobré si vysvětlit, co promlčení znamená. Je to velmi důležitý právní institut, o kterém je dobré mít alespoň základní povědomí. Nejen v sousedských, ale i v obchodních vztazích vám včasné právní postupy vůči neplatičům může zachránit i pěkný balík peněz, jelikož řada „notorických“ neplatičů na promlčení svých dluhů neřídka spoléhá.

Pokud tedy s vymáháním svých pohledávek nezačnete včas, může jim taková strategie snadno projít.

Tříletá promlčecí lhůta totiž není nijak přehnaně dlouhá, zejména pokud vám dlužník neustále slibuje, že svůj dluh zaplatí, a udržuje vás tak po dlouhou dobu v naději, že s ním nebudete muset do soudního sporu jít. Pokud si promlčení svého nároku patřičně nepohlí-

dáte, je dost dobře možné, že se ho už nikdy nedomůžete.

Takže jednoduše, pokud měl dlužník vrátit půjčené peníze např. do 6. března 2019, ale nevrátil je, tak od 7. března 2019 začala běžet tříletá promlčecí lhůta, v níž byste měl na dlužníka podat žalobu k soudu o vrácení dlužné částky.

Promlčený dluh nebo pohledávku (a v tomto případě by byl dluh

FOTO: Pixabay

promlčený 7. března 2022) lze však vymáhat i soudně, neboť platí, že pokud dlužník před soudem včas nevznese námitku promlčení, soud vám nárok přizná.

Problém pro vás jakožto věřitele promlčeného nároku nastává v případě, kdy dlužník včas před soudem vznesl námitku promlčení. V takovém případě soud promlčenou pohledávku nepřizná a žalobě nevyhoví. K promlčení totiž soud přihlíží jen tehdy, namítne-li dlužník, že je právo promlčeno.

Délka a běh promlčecí lhůty

V rámci promlčení je nutno odlišovat tzv. subjektivní a objektivní promlčecí lhůtu. O subjektivní promlčecí lhůtě hovoříme tehdy, je-li počátek jejího běhu závislý na okamžiku, kdy jste se dozvěděli o rozhodujících skutečnostech týkajících se vašeho nároku. Popřípadě kdy jste se o nich dozvědět měli a mohli.

Naopak objektivní promlčecí lhůta se počítá zpravidla ode dne vzniku příslušného subjektivního práva a je zcela nezávislá na vaší vědomosti o rozhodných skutečnostech týkajících se vašeho nároku. Obecná subjektivní lhůta je dle ustanovení občanského zákoníku tříletá a obecná objektivní promlčecí lhůta je dle téhož ustanovení desetiletá. S ohledem na běh promlčecí lhůty je nutné mít na paměti, že za určitých okolností se staví, anebo dokonce přerušuje. Přerušování promlčecí lhůty znamená, že promlčecí lhůta počíná běžet znovu – v případě okolnosti mající za následek přerušování promlčecí lhůty tak začíná promlčecí lhůta běžet celá znovu, a to od počátku.

Přerušování běhu promlčecí lhůty má za následek např. uznání dluhu. V takovém případě se nárok zcela obnoví a od řádného uznání dluhu dlužníkem (co do důvodu i výše) začne běžet nová objektivní desetiletá promlčecí lhůta –

konkrétně ode dne, kdy k uznání dluhu došlo. To vše bez ohledu na to, jaká délka promlčecí lhůty již uběhla, nebo zda bylo právo dokonce již promlčeno.

Oproti přerušování běhu promlčecí lhůty má její stavení zcela odlišné důsledky. Stavení promlčecí doby totiž nemá za následek opětovný běh promlčecí lhůty v celé své délce, nýbrž pouze „pozastavení“ běhu promlčecí lhůty po dobu trvání určité zákonem předjímané okolnosti.

Promlčecí lhůta se staví a neběží zejména po dobu, kdy věřitel uplatní v promlčecí lhůtě své právo u orgánu veřejné moci (např. žalobou u soudu) a v řádně zahájeném řízení pokračuje – toto se uplatní i o právu již vykonatelném, pokud pro ně byl navržen výkon rozhodnutí nebo nařízena exekuce.

Všechny podmínky musejí být v takovém případě splněny kumulativně. Uplatněním práva u orgánu veřejné moci občanský zákoník rozumí zejména uplatnění práva žalobou na plnění. Další podmínku představuje uplatnění práva v promlčecí lhůtě a poslední podmínkou je, že věřitel musí v zahájeném řízení řádně pokračovat, čímž je míněno nebránit svými procesními úkony řádnému průběhu řízení tak, aby mohlo být ukončeno vydáním meritorního rozhodnutí ve věci nebo soudním smírem.

Promlčecí lhůta neběží a staví se také po dobu, kdy je věřiteli bráněno právo uplatnit hrozbou, popř. když věřitel právo neuplatnil v důsledku lživého uvedení v omyl dlužníkem nebo osobou dlužníkovy blízkou.

Stavení promlčecí lhůty dle předchozí věty se uplatní např. při oprávněném strachu věřitele své právo uplatnit u soudu, z důvodu reálné hrozby újmy na jeho vlastní osobě či majetku, případně vůči osobám jemu blízkým.

Běh promlčecích lhůt je mnohdy obtížné přesně stanovit a určit jak jejich po-

čátek, tak i jejich eventuální přerušování či stavení. S ohledem na některé okolnosti zapříčiňující např. stavení běhu promlčecí lhůty (jako je existence vyšší moci v posledních šesti měsících běhu promlčecí lhůty nebo existence hrozby bránící věřiteli právo uplatnit u soudu) může být rovněž značně složité jejich prokazování. Proto je vždy nejlepší strategií snažit se právo u soudu uplatnit co nejdříve, je-li to možné, aby byly eliminovány veškeré vnější vlivy, které by později mohly uplatnění práva jakkoli znemožnit či zkomplikovat.

Jaká práva se nepromlčují?

Podle občanského zákoníku se promlčují všechna majetková práva s výjimkou případů výslovně stanovených zákonem. Pokud tedy v zákoně není o majetkovém právu výslovně uvedeno, že se nepromlčuje, pak takovéto právo promlčení podléhá. Pod pojem majetková práva lze podřadit např. věcná práva, závazková práva, práva z dědění či majetková práva z duševního vlastnictví. O jiných než majetkových právech platí opak, když tato se obecně nepromlčují, pokud zákon nestanoví jinak.

Dále se podle občanského zákoníku zásadně nepromlčuje vlastnické právo ani právo domáhat se rozdělení společné věci, jakož i právo na zřízení nezbytné cesty či právo na vykoupení reálného břemene.

Právo na výživné se jako takové rovněž nepromlčuje a promlčují se pouze práva na jednotlivá opětuující se plnění týkající se vyživovací povinnosti (např. jednotlivé platby alimentů). V případě práva na život a důstojnost, jméno, zdraví, vážnost, čest, soukromí či obdobného osobnostního práva podléhá promlčení pouze právo na odčinění újmy způsobené na příslušném osobnostním právu. Je-li splnění dluhu zajištěno zástavním právem, nepromlčí se zástavní právo dříve než pohledávka. Zástavní právo se nepromlčí ani tehdy, dokud máte jako zástavní věřitel movitou zástavu u sebe, popřípadě dokud ji pro vás opatruje někdo jiný.

Z textu tohoto článku tedy vyplývá povinnost každého věřitele hlídat si lhůtu k vrácení půjčených financí. Zpravidla se jedná o půjčku, a pokud dlužník slibuje vrácení dluhu, je vhodné předložit mu znání dluhu, popř. podat žalobu, a to v tříleté lhůtě od data, kdy měl dlužník půjčku vrátit. Určité doporučuji sepsat smlouvu o půjčení peněz se všemi náležitostmi a termínem vrácení.

Volnočasové benefity uleví domácím rozpočtům

FOTO: Pixabay

Kvůli dlouhodobě vysoké inflaci zaměstnancům klesá reálná mzda, zatímco náklady na jejich život prudce stoupají. Zaměstnavatelé často chtějí zaměstnance podpořit, na druhou stranu si uvědomují, že to vzhledem k růstu vstupních nákladů může v budoucnu způsobit problémy. Čím dál víc z nich proto volí místo zvyšování mezd rozšiřování benefitních balíčků. Pojďme se podívat, jak konkrétně mohou pomoci ušetřit rodinné rozpočty volnočasové benefity, které dostává více než polovina zaměstnanců.

Volnočasové benefity měsíčně ušetří i tisíce korun

Vedle rostoucích cen energií a potravin útočí na rodinné rozpočty také nezbytné náklady spojené s výdaji za školou povinné děti (učebnice, kroužky, doučování, lyžařské výcviky) nebo třeba výdaje spojené se zdravím (vitamíny, léky, zdravotní pomůcky).

Výše zmíněné výdaje a mnoho dalších mohou pokrýt právě volnočasové benefity, které v ČR dostává více než polovina zaměstnanců. Nejčastěji ve formě benefitních karet nebo Cafeterie. Vyplývá to z průzkumu, který společnost Sodexo Benefits realizovala ve firmách s více než 100 zaměstnanci.

„Třetina z nich má v Cafeterii k dispozici více než 10 tisíc korun za rok. Další 33 % pak pět až deset tisíc,“ říká Tereza Knířová ze společnosti Sodexo Benefits a doplňuje, že v případě karet je příspěvek zpravidla menší.

„Firmy volnočasové benefity chápou nejen jako něco na přilepšenou, ale hlavně jako motivační nástroj. Často zaměstnancům navyšují budget jako odměnu třeba za nové nápady, darování krve anebo jako součást pravidelných i mimořádných odměn. Obvyklé jsou také příspěvky k narozeninám a pracovním výročím,“ přibližuje Martina Machová, HR ředitelka společnosti Sodexo Benefits.

Volnočasové benefity o 35 % výhodnější než příspěvek do mzdy

Pokud se zaměstnavatel rozhodne přispět zaměstnanci formou volnočasových benefitů například z FKSP, je to pro zaměstnance výrazně výhodnější, než kdyby dostal stejnou částku do mzdy. „Pokud dá zaměstnavatel zaměstnanci navíc k výplatě tisícikorunu, tak z ní zaměstnanec na účet přijde pouze 740 Kč, protože 260 Kč půjde na daně a odvody. V případě, že zaměstnavatel podpoří zaměstnance částkou 1000 Kč do volnočasových benefitů, tak zaměstnanec obdrží celých 1000 Kč,“ vysvětluje Martina Machová, HR ředitelka Sodexo Benefits, a dodává: „Pokud dostanete od zaměstnavatele na výběr, doporučuji vzhledem k daňové výhod-

nosti upřednostnit příspěvek do volnočasových benefitů. Vybrat si pak můžete z pestré škály zboží a služeb, kde volnočasové benefity uplatníte.“

Co všechno lze pořídit s volnočasovými benefity?

Volnočasové benefity mohou zaměstnanci využívat na nákup zboží a služeb pro sebe a svou rodinu. Uhradí s nimi vitamíny, léky a zdravotní pomůcky v lékárnách, brýle a čočky v optikách, zdravotní židle, knihy či zdravé boty. Dále dovolenou a rekreaci v Čechách i zahraničí, pronájem chaty, karavanu, jazykové a kurzy osobního rozvoje, terapie, sportovní a wellness aktivity, vstupy na koncerty, do divadel, návštěvu zoo nebo kina a mnoho dalšího.

Kompletní seznam partnerských provozoven Sodexo: www.muypass.cz.

Jak ušetřit i desítky tisíc korun za zimní dovolenou?

S volnočasovými benefity Sodexo lze také pokrýt většinu výdajů spojených se zimní dovolenou na horách nebo lyžařským výcvikem pro děti. Uhradit s nimi lze skipasy, ubytování, půjčení lyžařského a snowboardového vybavení (či jeho servis), bruslení nebo třeba lyžařskou školu, a to v řadě skiareálů po celé České republice. Ušetřit je tak možné až desítky tisíc korun.

Sodexo

IT vychytávky

Josef Kůta

IT specialista
OS KOVO

Tisíce galerií na jednom místě

Jsmo ve 21. století a návštěvy galerií a výstav se také posunuly směrem k moderním technologiím. Již nemusíme cestovat přes půl zeměkoule, abychom si vychutnali některý ze slavných obrazů. Jak se ke slavným dílům dostat prostřednictvím našich počítačů a mobilů, si řekneme v dnešních IT vychytávkách.

Google Arts & Culture

V prostředí internetu již delší dobu grafice a obrázkům vévodí platforma Google Arts & Culture. Pomocí propracovaného vyhledávače lze jednotlivá díla procházet a být tak každý den v jiné galerii. Dlouhá léta jsme v této službě mohli nalézat umělecká díla pouze od světových umělců, čeští byli velmi často opomíjeni. Na konci roku 2022 byla nabídka luxusně zdigitalizovaných děl obohacena i o česká díla prostřednictvím projektu „The Heart of Czechia“, realizovaného pod záštitou ministra pro evropské záležitosti Mikuláše Beka u příležitosti českého předsednictví v Radě Evropské unie.

Čapek, Filla, Kupka

Sbírka vznikla ve spolupráci s 19 kulturními institucemi, mezi něž patří například Národní galerie, Národní muzeum, Národní divadlo, Galerie hlavního města Prahy, Centrum současného umění DOX, Uměleckoprůmyslové muzeum, Vila Tugendhat, Nadace Mucha či Muzeum umění Olomouc. V současnosti projekt představuje více než 2 500 různých děl a artefaktů, z nichž některé jsou zdigitalizovány v ultra vysokém rozlišení. Lidé si díky technologickému zpracování mohou prohlédnout díla Františka Kupky, Toyen, Emila Filly nebo Josefa Čapka.

Slovanská epopej

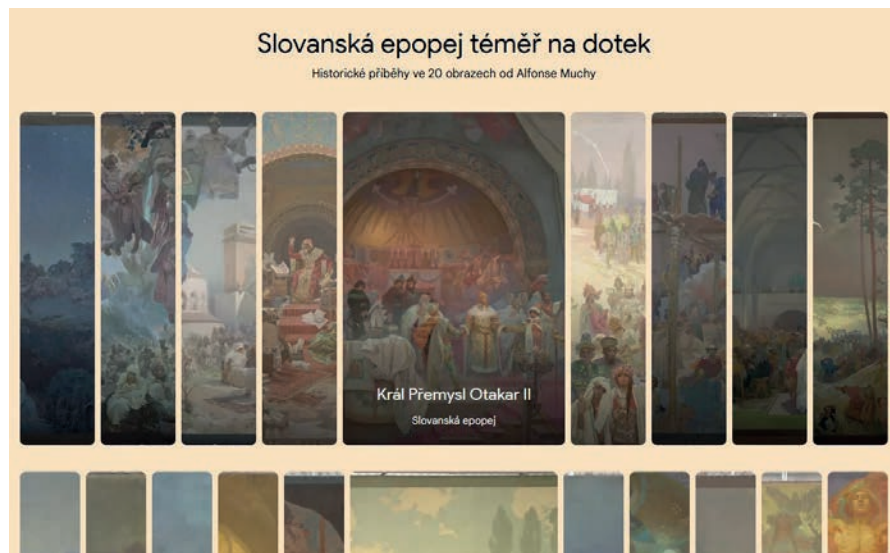
K vrcholům sbírky patří životní dílo malíře Alfonse Muchy Slovanská epopej v ultra vysokém rozlišení, takže si je lidé mohou přiblížit na úroveň jednotlivých tahů štětcem nebo nerovností plátna. Soubor obrazů, z nichž největší má rozměry přes šest krát osm metrů, patří k nejrozsáhlejším, které kdy byly na Google Arts & Culture v takovém rozlišení nasnímány. Návštěvníci se mohou ponořit také do více než osmi desítek výstav od partnerů projektu. Vedle Alfonse Muchy se prostřednictvím vyprávění v digitálním prostoru detailněji seznámí s příběhem Toyen, ale i s nejrůznějšími

uměleckými směry, například českým kubismem nebo avantgardním uměním.

Street View 2.0

Aby toho v poznávání uměleckých děl nebylo málo, k dispozici je také naprostá novinka v podobě více než dvaceti sbírek Street View, které se soustředí na zajímavá místa spojená s kulturním životem. Lidé si tak budou moci projít historickou budovou Národního divadla, podívat se do slavné vzducholoď Gulliver, která je součástí Centra současného umění DOX. Dostanou se tak i do ikonické kubistické stavby, domu U Černé Matky Boží od architekta Josefa Gočára, nebo si třeba prohlédnou výstavu Mucha ve Valdštejnské jzdárně, kterou navrhla světoznámá architektka Eva Jiřičná. S českým uměním a kulturou se mohou uživatelé seznámit také prostřednictvím skládačky puzzle.

A kde celou tu krásu nalezneme? Česká kolekce je dostupná na adrese <https://artsandculture.google.com/project/visit-czechia> i v aplikaci Google Arts & Culture, v češtině i v angličtině. Přeji tedy všem silný, procítěný zážitek z nádherných uměleckých děl.

Jak na datové schránky snadno a rychle?

Datové schránky jsou od letošního roku povinné pro živnostníky, ale i spolky a další právnické osoby. Pro fyzické osoby je jejich používání nadále volitelné, i tak by měly její použití zvážit. Datová schránka totiž ušetří spoustu času a peněz. Rozhodně není třeba se jí obávat, její ovládání je snadné, lze ho připodobnit k ovládání e-mailové schránky. A velmi snadno se do ní přihlásíte.

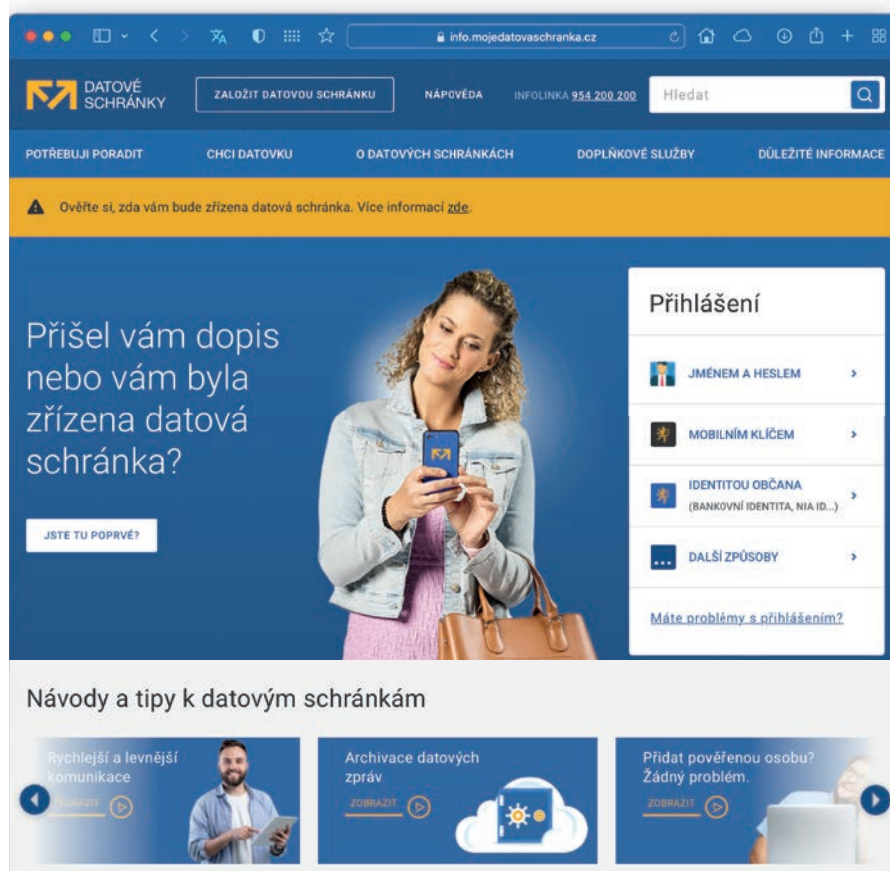
Doporučeně, ale přesto online

Datovou schránku si můžete představit jako místo kdesi na síti, kam se vám bude doručovat pošta a zároveň si vás „pošťák“ vždy ztotožní. Doručování pošty do datové schránky lze připodobnit k doručování pošty, která je doporučena nebo do vlastních rukou. Díky tomu, že je uživatel jednoznačně určen, má tato pošta důvěrnou povahu a zároveň má její doručení váhu stejnou, jako kdybyste převzali doporučený dopis od doručovatele nebo na poště a převzetí stvrdili podpisem. Díky datové schránce můžete takovou poštu nejenom přebírat, ale i odesílat. Takto funguje zcela jednoduše zaslání pošty do nejrůznějších institucí a od nynížska i všech firem. Pro fyzické osoby není datová schránka povinná.

Jak se přihlásit?

Pro všechny živnostníky nyní stát zřizuje datovou schránku automaticky, ostatní si ji mohou zřídit například osobně na Czech Pointu, ale lze tak učinit bez osobní návštěvy úřadu, přes internet, a to na adrese [mojedatovaschranka.cz](https://info.mojedatovaschranka.cz). Nejjednodušší způsob přihlášení je prostřednictvím tzv. bankovní identity, což jsou přihlašovací údaje k internetbankingu. Dále se lze přihlásit pomocí mobilního klíče eGovernmentu nebo pomocí přihlašovacích údajů k datové schránce (jméno, heslo). Zřízení datové schránky je zdarma, stejně tak je zdarma rozesílání zpráv do státních institucí. Pokud budete posílat zprávu jiné organizaci, jednotlivci nebo firmě, zaplatíte 10 korun, pokud byste takovou zprávu zasílali prostřednictvím pošty, tady jako prioritní doporučený dopis s dodejkou a do vlastních rukou, pak byste zaplatili více než 80 korun.

„Zřízení datové schránky je zdarma“

Jak datovou schránku používat?

Na adrese <https://info.mojedatovaschranka.cz/info/cs> se nejprve přihlaste – vpravo najdete box Přihlášení, kde si vyberte jeden z možných způsobů. Následně se dostanete do rozhraní, které je podobné jako v elektronické poště. Najdete zde přijaté zprávy, odeslané zprávy a sekci historie, kam se ukládá konverzace, která je mladší 90 dnů. Ostatní konverzace se po přečtení maže. Pokud se k ní budete chtít i nadále dostat, musíte si ji buď uložit do počítače, anebo využít placené služby Datový trezor. Dále úložiště souborů, kam si můžete nahrát až 30 různých souborů. Soubory pak můžete vložit do odesílané zprávy. Pokud si chcete přečíst zprávu,

kterou vám někdo poslal, jednoduše ji vyhledáte v seznamu přijatých zpráv a kliknete na ni. Nejprve se zobrazí tzv. doručěnka, tedy informace, kdy byla zpráva odeslána a kdy byla přečtená. Každá zpráva má svoje unikátní číslo ID, díky kterému je vždy přesně identifikovatelná. U zprávy většinou najdete jako přílohu dokument, ve kterém se dozvíte další in-

formace. Zprávy si lze dále stáhnout na váš počítač a uložit.

Jak napsat zprávu

Pokud chcete napsat novou zprávu, klikněte na tlačítko Napsat zprávu. Zobrazí se nejčastější příjemci vašich zpráv. Pokud chcete napsat jinému adresátovi a neznáte adresu jeho datové schránky, která je ve formě několika písmen a čísel, stačí začít psát jméno či název adresáta do políčka Hledat. Adresáti se vám začnou nabízet a stačí si pouze vybrat toho správného. Dále je třeba vepsat předmět zprávy, případně, že jde o zprávu do vlastních rukou, a další podrobnosti. Klikněte na tlačítko Pokračovat a dále nahrajte přílohu, což může být jakýkoliv soubor. Pokud chcete někomu zaslat jen textovou zprávu, je třeba ji nejprve napsat v textové editoru (například Word), uložit a zaslat jako přílohu. Tu můžete stáhnout z počítače anebo vložit z úložiště souborů v datové schránce. Dále jste upozorněni, zda zasíláte bezplatnou zprávu nebo zda je zpráva zpoplatněna. Pokud ano, lze ji snadno uhradit platební kartou online. Takto pošlete důležitou zprávu doporučeně během minuty, aniž byste ji museli tisknout, zakoupit obálku a poslat na poště.

Michaela Kadlecová

	MEZ. KÓD MALEDIV	DRUH PAPOUŠKA	BLÁBOLY HOVOR.	UHLOVODÍK SE DVĚMA UHLÍKY	REVOLUCIONÁŘ ??? GUEVARA	DRUH PEPRĚ		ČÁST NAŠÍ REPUBLIKY	DIVADELNÍ ZÁVĚSY	PÁJEMNÝ	OZNAČENÍ CITLIVOSTI FILMU		MILION BILIONŮ	HEREC AKČNÍCH FILMŮ BRUCE ???	NÁZEV HLÁSKY N	JEDLÁ HOUBA	BUFET
NEVLASTNÍ MATKA								POBRĚŽNÍ HRÁZE				TLESKNUTÍ					
OBUVNICKÁ NIT								KOPIE KULTURNÍ DŮM ZKR.				VÝNOS 2. DÍL TAJENKY					
KOUPACÍ NÁDOBA					ARTISTIKA 1. DÍL TAJENKY										ROZHLAS. NOV. ZKR. INIC. HER. SUCHÁNKA		
	CITOSLOVCE PRASKNUTÍ	AMER. TEL. STANICE TUHÝ KOMUN. NÁL. ODPAJ				STANOVENY ČESKÝ KASKADÉR					NÁZEV HLÁSKY L CIZÍ MUŽSKÉ JMÉNO			ŠACHOVÁ VÝHRA INIC. HERCE NICHOLSONA			
ČÁSTI ÚST				IN. HEREC. JANŽUROVÉ ČES. MALÍŘ JOSEF ???				OSOBNÍ ZÁJMENO SOLMIZAČNÍ SLABIKA		TÝKAJÍCÍ SE SVĚTADÍLU PATŘÍCÍ ELE							
PRAŽSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA ZKR.			STUPNICE ČÁST JICNU						BRIT. ZPĚV. ??? JOHN PROKLINAT ŘIDCE						OSOBNÍ ZÁJMENO KUPŘÍKLADU ZKR.		
PROZAICKÝ ŽÁNŘ								ŠAŠEK CHUCHVALCE MN. Č.						CITOSLOVCE PLAŠENÍ ODVĚTY			
	KOSTKOVANÝ VZOR NA LÁTCE	CHYBA ALKOHOL. RÝŽOVÝ NÁPOJ						CITOSLOVCE KLINKÁNÍ DROBNÝ SAVEC						MASARYK. UNIVERZITA ZKR. MALÁ OSA		POKOJ ŘÍMSKÉHO DOMU	DESKA NA ZLOMENINU
MOŘSKÁ VYDRA						ROZVRH ČINNOSTI VĚNOVANÁ				DO DOLNÍ ČÁSTI POKLOP HOVOR.							
PLOŠNÉ MÍRY SLOVENSKY				NAŘÍZENÍ JEDEK ZE SMYSLŮ						DOSAŽ STŘELY PANÍ ANGLICKY							
CHEM. ZN. RADIA			EMBLEMY A PODOBNÉ ZKR.						SKELETY HLAVY ŠVÉDSKÉ MĚSTO						CHEM. ZN. VÁPNIKU POSTEL		
DECHOVÝ HUDEBNÍ NÁSTROJ								SLŮVKO ZAKLENÍ OKRASNÍ PTÁCI						LOUKA DOPRAVNÍ PRO- STŘEDKY			
	CITOSLOVCE OHRAZENÍ	TATÍNEK DRUH PŘIPOJENÍ K INTERN.						MRAVNĚ POKLESLÝ NEOBUTÁ						DRUH HMYZU CIZÍ ŽENSKÉ JMÉNO			
JAKOBY						PLESY TEĎ					PLOUTVO- NOZEC OKOP					PŘEDPOVĚĎ	OXID INDNATÝ
ODDĚLENÍ ZKR.				OPĚT SKLADBA PRO PĚT HRÁČŮ						SCHOVATI SE AROMA							
NÁRODNÍ STRANA ZKR.			PŘED DLOUHÝM ČASEM ČÁST VOZU						SPOLEČENSKÝ VEČÍREK OVOCE						NĚMECKÁ PŘEDLOŽKA V SLOKA		
VYROBENÁ Z OLOVA								NÁPOJE Z MLEKA VĚŽNÍ HODINY						SVAZ POŽÁRNÍ OCHRANY NÁSTRAHA			
	KRÁTKÝ TV VSTUP	ODLIŠNÍ LISTNATÝ STROM						ODCHOVÁNÍ INICIÁLY PROZAIKA TOUFARA					ÚTERÝ ZKR. ČESKÁ ŘEKA			UHELNÉ SKLADY ZKR.	INICIÁLY VÝTVARNICE TÝRLOVÉ
INICIÁLY ZPĚVÁKA HLOŽKA			ZN. SODÍKU INICIÁLY BÁSNÍKA ERBENA			KVŮLI KONČETINY				POLOVIČNÍ KRUH BOHO-SLUŽBA							
SMLOUVA					ZPOMALENÍ INICIÁLY HERECKY KABÁTOVÉ						MALÁ ROZ- MĚRNOST INIC. ZPĚV. PILAROVÉ						
OBJÍŽDKA							LISTNATÝ STROM						CITOSLOVCE BAFNUTÍ				
CETKY							ZNAČKA AUTOMOBILŮ						EDUARD DOMÁCKY				POMŮCKA K LUŠTĚNÍ: CNI, EDIKT, JEEP, LEE, MDV, SALA

Vydává OS KOVO IČO: 49276832 ▶ Redakční uzávěrka ve čtvrtek před dnem vydání v 11 hodin ▶ www.oskovo.cz ▶ Redakce: šéfredaktor Jiří Mareček, 602 354 235, marecek.jiri@cmkos.cz; redaktorka Michaela Kadlecová, kadlecova.michaela@cmkos.cz; tajemnice Miloslava Nováková, 775 670 721, novakova.miloslava@cmkos.cz ▶ Adresa redakce a vydavatele: nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3 ▶ Grafická úprava: Jakub Karman ▶ Vydáno ve vydavatelství Enigma, s. r. o. ▶ Objednávky výtisků redakce ▶ Nevyžádané rukopisy, fotografie a tisky se nevracejí ▶ Za obsah inzerce redakce nezodpovídá ▶ Podávání novinových zásilek povolíla Česká pošta, s. p., odštěpný závod Praha, Čj. nov. 6094/96 ze dne 20. 8. 1996 ▶ ISSN - 0333-9270 ▶ MK ČR E 4605

SPRÁVNĚ ZNĚNÍ TAJENKY Z ČÍSLA 2: Silné odbory jsou zárukou větších práv.

Správně luštil a potřebné štěstí při losování měl Luboš Stodola ze Svitav. Blahopřejeme! Získává výhru od vydavatelství Enigma, které připravuje naši křížovku a je také vydavatelem časopisu Křížovka pro každého, jehož další číslo vychází 28. února. Na tajenku z tohoto čísla čekáme do 13. března 2023 na doručovací adrese redakce nebo na e-mailu: novakova.miloslava@cmkos.cz.